

جنجال بین علی اف و پاشینیان در کنفرانس مونیخ بالا گرفت

نخست‌وزیر ارمنستان و رئیس‌جمهور جمهوری آذربایجان در میزگردی در حاشیه کنفرانس امنیتی مونیخ در خصوص قره‌باغ کوهستانی و گذرگاه لاجین با یکدیگر جدال لفظی کردند.

به گزارش آران نیوز، «الهام علی اف» رئیس‌جمهور جمهوری آذربایجان و «نیکول پاشینیان» نخست‌وزیر ارمنستان در نشست خود در حاشیه کنفرانس امنیتی «مونیخ» در خصوص منطقه مورد مناقشه «قره باغ کوهستانی» با یکدیگر جدال کردند.

خبرگزاری رویترز در این خصوص گزارش کرد، رهبران ارمنستان و جمهوری آذربایجان روز گذشته (شنبه) در خصوص منطقه مورد مناقشه قره باغ کوهستانی وارد مناقشه شدند و هریک بر مواضع متفاوت خود پافشاری کردند و علی رغم نشست آن‌ها در مونیخ، شواهد اندکی از احتمال صلح پایدار بین دو کشور مشاهده شد. طبق این گزارش، تنش بین دو همسایه سابق شوروی به دلیل محاصره دو ماهه کریدور لاجین توسط باکو، تنها مسیر زمینی که به ارمنستان دسترسی مستقیمی به قره باغ کوهستانی می‌دهد، تشدید شده است.

اولین دیدار رو در رو بین پاشینیان و علی اف از ماه اکتبر تاکنون با گفت‌وگوهایی به میزبانی «آنتونی بلینکن» وزیر امور خارجه ایالات متحده در حاشیه کنفرانس امنیتی مونیخ آغاز شد که به دنبال آن دو طرف گفتند که پیشرفت‌هایی در زمینه توافق صلح حاصل شده است. با این حال، در میزگرد بعدی درباره «ایجاد امنیت در قفقاز جنوبی»، این دو نفر نشان دادند که دو طرف تا چه اندازه در مورد قره باغ کوهستانی، محاصره کریدور لاجین و سمت و سوی مذاکرات آینده از هم فاصله دارند.

طبق گزارش رویترز، قره باغ کوهستانی در سطح بین‌المللی به عنوان بخشی از آذربایجان شناخته شده است، اما ۱۲۰ هزار نفر از جمعیت آن عمدتاً ارمنی هستند و در اولین جنگ در اوایل دهه ۱۹۹۰ از باکو جدا شد.

جمهوری آذربایجان در یک درگیری شش هفته‌ای در سال ۲۰۲۰ که منجر به کشته شدن هزاران نفر شد و با آتش بس با میانجیگری روسیه و اعزام نیروهای حافظ صلح روسی پایان یافت، بسیاری از مناطق از دست رفته را پس گرفت.

بنا بر گزارش رویترز، علی اف در جریان میزگردی که به جنجال ختم شد، گفت: «من فکر می‌کنم (جمهوری) آذربایجان و ارمنستان باید نشان دهند که گذار از بن بست طولانی مدت، نفرت و خصومت متقابل باید پایان یابد. لحن آشتی‌جویانه علی اف در حالی از بین رفت که او سپس ارمنستان را به اشغال سرزمین‌های جمهوری آذربایجان برای تقریباً ۳۰ سال متهم کرد و از یک مقام ارشد جدایی طلب قره باغ کوهستانی انتقاد کرد. پاشینیان نیز این گونه پاسخ علی اف را داد: «آذربایجان سیاست انتقام‌جویی را پیش گرفته است» و گفت که آیا قرار است این نشست مونیخ برای «برانگیختن تعصب، نفرت، لفاظی‌های تهاجمی» مورد استفاده قرار گیرد یا بهتر است برای بهتر کردن اوضاع باشد. نخست‌وزیر ارمنستان تصریح کرد: «البته اکنون می‌توانیم (در میزگرد مونیخ) داستان‌های زیادی از دشمنی بگوییم. اما معنای رهبری ما چیست؟ برای تعمیق این دشمنی یا برای استفاده از ظرفیت‌های خود؟ آیا مقامات ما از وظایف خود به درستی بهره می‌گیرند؟ من افتخار می‌کنم که دولت ما حتی پس از جنگ ویرانگر توانست انتخابات آزاد و دموکراتیک در کشورمان داشته باشد».

رئیس‌جمهور جمهوری آذربایجان در بخشی از سخنان خود با لحنی تند گفت: «در آذربایجان، هیچ مفهوم قره باغ کوهستانی وجود ندارد و چنین واحد اجرایی-سرزمینی وجود ندارد». پاشینیان به وی پاسخ داد که قره باغ کوهستانی و گذرگاه لاجین وجود دارد و این گذرگاه باید طبق بیانیه سه جانبه ۹ نوامبر ۲۰۲۰ که علی اف نیز آن را امضا کرده است، بازگشایی شود. نخست‌وزیر ارمنستان تأکید کرد: «درباره قره باغ کوهستانی، می‌دانید، رئیس‌جمهور [علی اف] بیانیه سه جانبه را ذکر کرد، در آن بیانیه سه جانبه ما مفادی داریم و قره باغ کوهستانی را در بیانیه سه جانبه داریم و تحت این سند امضای رئیس‌جمهور آذربایجان را داریم». پاشینیان درباره گذرگاه لاجین نیز این گونه پاسخ علی اف را داد: «و ما کریدور لاجین را داریم که باید آزادانه قابل بهره‌برداری باشد و اتفاقاً طبق آن بیانیه سه جانبه خارج از کنترل آذربایجان و طبق امضای رئیس‌جمهور آذربایجان است». وی سپس به اقدامات باکو در محدود کردن مسیر رفت و آمد آرامنه در گذرگاه لاجین اشاره کرد و گفت: «چندی پیش یک اتوبوس حامل کودکان ارمنی در تلاش برای عبور از گذرگاه لاجین با افراد نقاب‌دار آذری روبرو شدند که مانع از عبور آن‌ها شدند».

علی اف پاسخ داد که باکو در حال بررسی پیش‌نویس پیشنهادات صلح ایروان است و رسانه‌های روسیه نیز گزارش کردند که علی اف همچنین گفته است که باکو پیشنهاد ایجاد ایست‌های بازرسی در مرز با ارمنستان را مطرح کرده است. گروهی از غیرنظامیان جمهوری آذربایجان که خود را فعالان محیط زیست می‌نامند از ۱۲ دسامبر سال گذشته میلادی با حفاظان صلح روسیه در کریدور لاجین رو در رو شده‌اند و ایروان می‌گوید که معترضان، آشوبگران تحت حمایت دولت باکو هستند. با این حال، باکو اتهامات ایروان را رد کرده است و مسدود کردن گذرگاه لاجین را انکار می‌کند و می‌گوید که کاروان‌ها و کمک‌ها اجازه عبور از این گذرگاه را دارند. علی اف نیز روز گذشته در میزگرد با پاشینیان بار دیگر مواضع پیشین جمهوری آذربایجان را تکرار کرد.

نخست‌وزیر ارمنستان همچنین ادعاهای رئیس‌جمهور جمهوری آذربایجان مبنی بر اقدام ایروان در تخریب مساجد را رد کرد. وی در این باره گفت: «رئیس‌جمهور علی اف از «مساجد ویران شده» یاد کرد. می‌دانید، می‌خواهم بگویم که در سال ۲۰۱۷ در آذربایجان چندین مسجد برای ساخت جاده‌های جدید ویران شد و رئیس‌جمهور علی اف اشاره کرد که من نمی‌دانم چند هزار مسجد ویران شد و اتفاقاً در زمان شوروی در آذربایجان تقریباً ۱۵۶۰ مسجد ویران شد، این امر برای اتحاد جماهیر شوروی عادی بود».

پاشینیان ادامه داد: «در ارمنستان دوران شوروی، کلیساها ویران شدند، مساجد ویران شدند و می‌دانید که آرامنه قره باغ کوهستانی نباید بدهی‌های دوران شوروی را بپردازد و این بسیار مهم است، این یک روایت بسیار خطرناک است زیرا می‌ترسم گاهی این تصور ایجاد شود که آذربایجان می‌خواهد به کل این وضعیت زمینه مذهبی بدهد».

این مقام ارمنی با اشاره به این موارد ادامه داد: «این بسیار خطرناک است، اتفاقاً هیچ زمینه مذهبی در این درگیری وجود ندارد و اتفاقاً در کشور ما اقلیت مسلمان داریم، در کشورمان ما یک مسجد فعال داریم و این واقعیت است».

پاشینیان در پایان اظهارات خود این گونه نتیجه‌گیری کرد: «همانطور که گفتم از دیدگاه ما راه حل دموکراسی است، راه حل شفافیت است، راه حل گفت‌وگو است، احترام به همه کشورهای منطقه است و ما آماده‌ایم در این راستا کار کنیم».

پس از دیدار سه جانبه علی اف و پاشینیان و بلینکن، دفتر پاشینیان اعلام کرد که وی عزم ارمنستان برای دستیابی به توافقی را تأیید کرده است که «واقعاً تضمین‌کننده صلح و ثبات بلندمدت در منطقه باشد».

علی اف نیز تصریح کرد: «من فکر می‌کنم (توافقتنامه صلح) می‌تواند نمونه خوبی باشد برای این که چگونه کشورهایی که اختلافات جدی و تاریخی داشتند می‌توانند دور هم جمع شوند و صفحه خصومت را برگردانند».